

EDINOST

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Dopolni naj se pošilja uredništvu. — Nefrankljana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik: konsorcijska lista „Edinosti“. — Tisk: tiskarna „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenimi poročili. — V Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon: uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina: za celo leto K 3120, pol leta K 1560, tri mesece K 780, za nedeljsko izdajo za celo leto K 620, pol leta K 360.

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milijone: širokosti ene kolone. Cene: oglaševalci in oblikovalci: po 10 vin.; vsakdanje, zabavne, poslane, vabne, oglaševalni zavodov: po 30 vin.; oglaševalci v letni listi do pet vrst K 20. — vsaka nedeljska vrsta K 2. — Mali oglaševalci po 6 vin. beseda, najmanj po 80 vin. Oglase sprejemajo inšerati oddelki „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi listi. Plačila se izkazujejo in upravi „Edinosti“. Plačila in toži se v Trstu. Uprava in inšerati oddelki se nahajata v ul. sv. Frančiška As. št. 30. Poštahranilnični račun št. 841.652.

Mirovna pogajanja z Rusijo.

DUNAJ, 18. (Kor.) Iz Brest-Litovskega se poroča z dne 17. t. m.:

Na današnji konferenci, ki se je vršila med avstro-ugrsko in nemško delegacijo na eni in ukrajinsko delegacijo na drugi strani, je bil uvodoma resumiran dosednji rezultat zaupnih pogajanj o političnih vprašanjih. Grof Czernin je naglašal pri tem za pogajanja v Brestu splošno veljavno in tudi od ukrajinske delegacije priznano splošno načelo, da je vmešavanje kakršne koli stranke v notranje državne stvari druge izključeno. Na drugi strani je dogovorjeno, da sta za slučaj sklenitve razgovorov o prijeteljskega razmerja, zagotovljeni miru oba dela pripravljena, da se pod pogojem popolne vzajemnosti posvetujeta o raznih političnih in kulturnih vprašanjih, ki ju interesirajo. Pri tem je opozarjal grof Czernin na primer na razpravljanje zagotovljene usode onih poljskih manjšin, ki bodo eventualno pripadale bodoči ukrajinski državi.

Ukrajinska delegacija je privolila v te izjave in jih sprejela na znanje s pripombami, da prebija na podlagi istih v nadaljina pogajanja.

Pri nadaljnjem razpravljanju ureditve obojestranskega gospodarskega prometa niso bila v temeljnih naziranjih dogajana nobena nasprotja, ki bi zanimala ovirati doseženje sporazuma. Posvetovanja so priležala tako daleč, da so se razložila že na konkretna vprašanja izmenjavanja blaga. Po razvoju teh pogajanj in njihovega dosežanja rezultatu sodeč, je pričakovati skorajšnjega zadovoljivega zaključka.

BREST-LITOVSK, 18. (Kor.) Zastopnik c. k. kor. urada je imel dne 17. t. m. o stanju mirovnih pogajanj razgovor z ministrom grofom Czerninom. Grof Czernin se je izrazil pri tej priliki sledeče: „Pogajanja s petrogradsko in kijevsko vlado so v popolnem razvoju. Zadržujem in jamčim za to, da se mi z naše strani ne bo izjavilo vsled osvoboditve namer. Ne prekleham niti besede, od tega, kar sem postavil in zastopal kot mirovni program monarhije. Mi nismo od Rusije niti odedicirali ozemlja niti vojnih odškodnin. Hočemo le prijateljsko sosedstvo, ki bo temeljilo na varnih podlagah, zgrajenih na medsebojnem zaupanju.“

Zvezna armadna poročila.

AVSTRILSKO.

DUNAJ, 18. (Kor.) Uradno se razglasi: 18. januarja 1918.

Nebenih posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 18. (Kor.) Veliki glavni stan.

18. januarja 1918.

Zapadno bojišče. — Na večjem delu fronte je bilo bojno delovanje nezadostno. Živahneje jugozapadno. Central. Pri manjših akcijah severno in severovzhodno. Prosečna smo napravili ujetnike.

Vzhodno bojišče. — Nič novega. Na macedonski in italijanski fronti je položaj neizpremenjen. Prvi generalni kvartirništer pl. Ludendorff.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

17. januarja. — Vzhodno Čapo Sile je izvršil sovražnik po trdnjavi motilnem ognju včeraj ob 7 zjutraj močan napad, da zopet svojimi dne 14. t. m. izključene postojanke. Drugi grenadirski polk in oddelki prvega in sedmega bersajerskega bataljona so, podpirani sijočno od vseh baterij teh oddelkov, povzročili izredno srdit in silovit boj z veliko vztrajnostjo. Oslabljen vsled izgub in v stiski vsled našega protinapada, je moral sovražnik ob 11 ustaviti svojo akcijo in se umakniti v svojo izhodno postojanko. 119 ujetnikov je ostalo v naši roki. Na bojišču, ki je bilo posejano z mrtveci, smo našli 500 pušk, par strelivo in mnogo drugega vojnega materiala. Na ostali fronti ni važnega. V Valarsu so bile znatne sovražne patrulje pogane v beg.

PODLISTEK.

Slovanska strast.

Roman. Francoski spisal Danijel Lesueur.

Od včerajšnjega dne sem je živela le v spominu na zadnji Hubertov pogled in vedno iznova je začutila, da vse njeno biže vztrepeča pod tem pogledom, ki pa je nasprotno navdajala s tesnobno radostjo. S strašnim razkošjem se je vedno zopet spominjala tega trenutka in se obenem ponizila z zagotovilom: „To je edina slabost, ki sem jo zakrivila kdaj!“ Ko pa je začutila, kako sta njena odločnost in ponos začela izginjati v žaru tega nevarnega sanjarjenja, se je je polastila bojazen. Sedaj, ko je prihajal trenutek, da bi ga zopet videla, je skušala zbrati vse svoje moči.

Ko je vstala s klečala, je mislila, da sine zaupati sama sebi, ko pa je dvakrat udaril zvonec, da se je slišalo po vsej palači, naznanjajoč prihod posetnika, so se ji začela šibiti kolena, in čutila je, da je pobledele.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 18. (Kor.) Wolffov urad poroča: Dne 14. in 15. t. m. so izvršile lahke nemške pomorske sile poizvedovanje po južnem Severnem morju, na da bi zalede niti na sovražne vojne niti trgovske ladje, kljub temu da so dospela severno izliva Temze tik do angleške obale. Naše pomorske sile so obstreljevale tamkaj važna pristanišča.

Rematije v Rusiji.

Rusko - romunski konflikt.

MILAN, 18. (Kor.) „Corriere della Sera“ poroča iz Petrograda: Najbrže bodo vsi zastopniki Romunije zapustili Petrograd. Politijski komisar, ki je bil poklican za obrambo italijanskega poslanstva, je bil aretiran. Vojaki so zahtevali tudi takojšnje izpustitev aretiranih napadalcev.

Proglasitev turkестanske republike.

STOCKHOLM, 17. (Kor.) Glasom ukrajinskega poročevalskega urada je izredni kongres muslimanov Turkestana proglasil Turkestana za samostojno republiko v zvezi s federativno rusko republiko. Kongres je izvolil tudi provizorično vlado. Ustavodajna skupščina, ki bo sklicana v kratkem, bo določila končno obliko avtonomije.

Atentat na Lenina.

MILAN, 18. (Kor.) „Corriere della Sera“ poroča iz Petrograda: Atentat na Lenina je izvršila neka ženska, ki je takoj pobegnila. Lenina ni bil zadet. O atentatu se varuje popolna molčečnost, iz katere je razlagati pričetek nove periode s strani nekaterih petrogradskih socialno-revolucijskih skupin.

Stavkovno gibanje v naši monarhiji.

DUNAJ, 17. (Kor.) Delavska stavka na Dunaju se je znatno razširila. Kakih nemirov ni bilo.

DUNAJ, 18. (Kor.) Stavka na Dunaju se je danes dopoldne vsled priključitve delavcev manjših obratov povečala. Razvnela demonstracija 500 delavcev pred uredništvom „Reichspost“, kjer je policija preprečila vstop v uredniške prostore, ni naznanjen noben pripetljaj. Plinarji in elektrarni vzdrževalci redno obrat. Pocestni železniški promet se vrši le v zmanjšani meri. Iz raznih mest provinc so naznanjene delne ustavitve dela. Vseled ustavitve dela tehniškega osebja pri večini listov najbrže ne bo izšla. Dopoldne se je vršila v poslanski zbornici pod predsedstvom posl. Friedmanna skupščina, ki je štela nad 100 delavskih zastopnikov in podpornikov. Tudi poslanci dr. Renner, Bretschneider in načelnik dunajskega konzumnega društva Eldersch so prisostvovali posvetovanju. Minister gm. Höfer je podal obširno poročilo o prehranjevalnih razmerah.

Glasom „Neues Wiener Tagblatt“ je formaliziralo dunajsko delavstvo (tj. pogajanje svoje zahteve sledeče: Ureditelj prehrane na Dunaju, preprečitev prehranjevalnega urada v ministristvo v svrhu enakomerne razdelitve na producente in konsumente, izprememba občinske uprave, zahteva delavstva po miru.

Glasom listov so se vršile v zadnjih dneh v Krakovu politične demonstracije radi prehranjevalnih težkoč. Odposlani delavcev pod vodstvom poslancev in meščansko dopsanstvo pod vodstvom kneževke Sapieha so se zglasila pri namestniku. Namestnik je obljubil, da kolikor mogoče odpravi težkočam.

DUNAJ, 18. (Kor.) V zadevi zahtev delavstva se je vršila pri ministrskem predsedniku dr. Seidlerju konferenca, ki so se je udeležili tudi: notranji minister grof Toggengburg, deželobrambni minister Czapp in polkovnik Wallenstorfer kakor tudi zastopniki kluba nemških socialističnih državnozbornskih poslancev dr. Adler, Seitz in dr. Renner. Pogajanja se bodo jutri nadaljevala.

BUDIMPEŠTA, 18. (Kor.) Ob 10 dopoldne so tukajšnji obrati ustavili delo. Pocestna železnica počiva. Časopisi jutri ne bodo izšli. Večina poslopj je zaprti. Popoldne so se vršila številna zborovanja delavstva.

Odpelnila je vrata in stopila v budor, kamor je takoj nato prišel sluga in javil, da je pričakal gospod marko de Brénaz z dolaj v „studnem salonu“. Imenovali so to sobo tako zaradi nramornatega kipa, ki je stal na levi. Predstavljala je mlado dekle, ki je življalo vodo iz vrca, eno onih redkih ljudskih del, ki je nastalo pod dletom velikega Thorwaldrona, ki je drugače rašči ustvarjal orjake.

Ko je Nadja stopila v salon, je bilo njeno lice belo kot ono nramornatega kipa. In kako naj bi bila tudi obvladala to zmoglost, ki jo čutilo celo Brénaz, ki je drugače znal tako dobro obvladovati svoje živce, da so mu vzdrhtele ustnice in da se mu je začela tresti roka, v kateri je držal ključek.

In kljub vsemu temu sta to dva človeka, ki sta tako zelo zbegala druga drugega, izpočetka mogla govoriti samo o ravnodušnih stvareh. Da, marko je celo vprašal, ali ne bi mogel govoriti z grofom, ker ni hotel siliti, da bi ostal sam z Nadjo, ker ona sama ni izrecno želela tega.

— V tem času. — je odgovorila Nadja

Sklicanje vnanjega odseka avstrijske delegacije.

DUNAJ, 17. (Kor.) Glasom korespondence Avstrija bo vnanji odsek avstrijske delegacije sklican za 22. t. m. Ako bi bil vnanji minister grof Czernin še zadržan v Brestu, ga bo zastopal sekcijski načelnik Flotow.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 17. januarja.

Današnje seje proračunskega odseka so se udeležili ministrski predsednik Seidler, notranji minister Toggengburg, železniški minister Bauhans, finančni minister Wimmer in minister za prehrano Höfer.

Posl. dr. Benkovič je imenom Jugoslovancov in Češkega Svaza vprašal ministrskega predsednika, ali je vlada pripravljena vplivati na skupno vlado v tem smislu, da se ne otežkoč sklep miru 1. z anekstijami na drugi strani, posebej ne z oviranjem proste samoodločbe narodov na Poljskem, Litvanskem in v Rusiji; 2. z izgovarjanjem na ustavno pot glede samoodločbe narodov Avstro-Ogrske, kakor je to storil zunanji minister dne 22. decembra 1917; 3. z dogodki kakor n. pr. ton nemškega delegata generala Hoffmanna dne 12. januarja nasproti ruski delegaciji. Slednje želi pojasniti, ali smatra vlada in skupna vlada izjavo o vojnih ciljih, kakor sta jo podala Lloyd Georges in Wilson, za pripravo za pogajanja o splošnem miru.

Posl. dr. Lovro Pogačnik je vprašal vlado, ali hoče pri rešenju armadnega vprašanja zavzeti stališče, da se ima rešiti na podlagi samoodločbe vseh narodov in ustanoviti samostojne narodne armade. Ministrski predsednik Seidler je odgovoril: Na vse podrobnosti ne morem takoj odgovoriti; zlasti na vprašanje Stankov bom odgovoril šele v plenumu (Stanek je namreč vprašal, kako je z ogrsko armado).

Glede pogajanj v Brestlitovskem se sklicujem na točna poročila kor. urada. Kakor vidite, so se začela pogajanja o separatnem miru z Rusijo na podlagi odgovora osrednjih sil na rusko ponudbo. Pogajamo se z delegati vlade ljudskih komisarjev, kakor tudi z Ukrajinci. Odločujoče važnosti so razprave v komisiji za politična in teritorijalna vprašanja. Sedaj smo v stadiju formulacije obojestranskih stališč, ki so se že tako pojasnila, da je v tem videti napredek. Res je, da se ni videti linije, na kateri se bo naša od obeh strani enako resno zaželela poravnava. Ne smemo se podcenjevati težave, katere bo treba še premagati. Minister zunanjih zadev se trudi v tej smeri, da doseže poravnavo, varujočo program miru brez anekstij in prisilnih prisilnosti. Zunanji minister ne dvomi o dobrem izidu pogajanj. Čim dobin nova poročila, jih sporočim državnemu zboru. Želim iskreno, da bi bil kmalu v položaju sporočiti drž. zboru kaj ugodnejšega kakor sem mogel storiti danes.

Posl. dr. Adler: Na prvašnju prestiža se mir ne sme razbiti. Če ljudstvo izgubi nado za mir in če nima kaj jesti, potem nima nič več izgubiti. V Brestlitovskem morajo sodelovati narodi Avstrije, če ne in persona, vsaj v čutu odgovornosti tamosnjih meščanov. Parlament bi moral biti permanenten. Rožljanje s sabljo (Hoffmann) mora vsakega razburiti. Socialna demokracija je za svobodo Poljske in ev. tudi za pridruženje Krakova Varšavi, a ne narebe. Vsaka manjšina v kaki državi ne more ustanoviti lastne države. To ne odvisi samo od nje. Saj noben narod ne more o svoji usodi odločiti brez ozira na one, ki z njim skupaj žive. Grof Czernin nam je v Evropi preskrbel respekt.

Nato je govoril dr. Benkovič: Odgovor min. predsednika na naše vprašanje nas ni presenetil; od te nezmogljive vlade ni nič več pričakovati: ta odgovor je le parafraza oficijelnih poročil. Parlament se mora zavzeti svoje dolžnosti in zahtevati, da se permanentno informira o poteku pogajanj. V Nemčiji zbirajo glavni odbor permanentno, mi pa se moramo boriti za sklicanje zbornice in šele pozvati vlado, da pride v odsek. Nam preostaja le, šteti na gumbih suknje, ali bomo jutri imeli mir ali ne. To je za parla-

in zardela vsevprič. — v tem času grof ne sprejema nikogar. Zapira se v svojo sobo, da odpravi svojo korespondenco, in jaz sama bi ga ne upala uiti brez tehtnega vzroka.

Govorec te besede pa se je spomnila, da je določila marku sama ravno ta čas. Zadržala, ki jo je občutila vsled tega, združena s prepričanjem, da marko sedaj ne zapusti več Pariza, da ne odpotuje, jo je ohladila in ji vrnila njen ponos. Včeraj ji je bil v bojazni, da bi ga izgubila, dragocenejši kot ves njen vnanji sijaj in ves njen ponos: ta bojazen ji je tako stiskala srce, da se je njeno oko dalo zavesti do priznanja. Ko pa je sedaj prišel, sedel poleg nje in ni več govoril o svojem odpotovanju, ker je morda ostal tu zaradi onega, kar mu je priznala, kar mu je dovolila upati, sta sram in jeza zadušila Nadjino strast. Nekoliko minut prej je morala vsa obupana, da bi usla ljubezni, ki jo je razdevala, sedaj pa je hipoma ugasnila ta ljubavni žar in bila je hladna kakor led.

(Dlje.)

ment najmanj nedostojno. V Brestlitovskem morajo sedeti zastopniki narodov, katere je ruski sovjet tja klical, zraven diplomatov in generalov. To moramo zahtevati, ker mir je ogrožen radi tega, ker so naši zastopniki iz sprejeteja mirovnega programa napravili farso. Ljudstvo ne želi lavorik za diplomate in kake generale, ampak dobrega miru. Ta pa je mogoč na podlagi, katero je Czernin že sprejel na rusko ponudbo, to je brez anekstij in prisilnosti ter s samoodločbo narodov. Zastopnikom centralnih držav manjka odkritosti pri pogajanjih. Kaj pomažajo govorice o anekstijah delov Poljske v Nemčiji? Nemški predlogi glede samoodločbe narodov v Poljski ne odgovarjajo načelu „brez anekstij“; te narode se hoče, če že ne politično, pa vsaj gospodarsko podjarmiti. Toda avstrijski narodi tega ne bodo trpeli, da bi se vojna za prikrito anekstijalistične namene le eno minuto podaljševala ali da bi taki predlogi ogrožali mir. Del ruskih predlogov tvori samoodločba narodov. Stališče grofa Czernina pomenja, da odklanja za avstrijske narode samoodločbo. Kajti po nakazanim ustavnem potu je ne bodo nikdar dosegli. Tudi nasprotje bistvu tega načela, da en narod sodočloča tudi o usodi drugih narodov, kakor nam naša ustava predpisuje. Hočemo ali nečemo, tudi mi Jugoslovani smo objekti mirovnih pogajanj. Vojna se je pletla za Trst, Gorisko, celo del Kranjske, Dalmacije, Bosno, Hercegovino; zato se bo o teh vprašanjih tudi na mirovnem kongresu razpravljalo. Jugoslovansko vprašanje je postalo eminentno mednarodno vprašanje! Čemu vlada ne odgovori na vprašanje, ali hoče mirovno izjavo Lloyd Georgesa in Wilsona sprejeti kot podlago za pogajanja o splošnem miru? Zahtevamo odgovor na to vprašanje. Te izjavi garantirati obsto naše države, če je pravična narodna. Jugoslovanski narod stoji kot en moč za našo deklaracijo; če se ji ne ustreže na mirovnem kongresu, se bo rešila pozneje pod neugodnimi razmerami. Jugoslovanska ideja je poglajala globoke korenine; nihče je več ne zatre. To ni naš maksimalni, ampak minimalni program. Nič ne de, da posamezne od vlade odvisne stranke smatrajo deklaracijo kot nekaj maksimalni program; vihar ljudskega ogorčenja jih bo pometel, in nobena vlada jim ne more pomoči, ker Jugoslovanski narod je zrel! Končno se je govornik pečal s prehrano ljudskih del, z novimi rekvizicijami na Stajerskem. Omenjal je uboj v Fornimu in naprtil vladi, posebno namestniku odgovornost za uboj v Fornimu številka 2. Apeliral je navzočega ministra generalnega majorja Höferja, naj ustavi samovoljno rekvizicije žita na Spodnjem Stajerskem.

Tudi poslanec Zenker je izjavil, da ni zadovoljen z odgovorom min. predsednika in se prišloval nad rožljanjem s sabljo v Brestlitovskem. V popoldanskem nadaljevanju se je govoril poslanec dr. Pogačnik o prehrani in rekvizicijah. V justičnem odseku se je danes razpravljalo o mladinskem kazenskem pravu in sklenilo, da se more kazen začasno izpregledati pri vseh kaznivih činih, ki so samo pod denarno globo ali zaporom do 6 mesecev. Pri kaznih do 3 mesecev bo sodnja mogla, ne da bi sploh izrekla kako kazen, skleniti, da se dotičnega mladotlenika prevzame v oskrbno vzgojo. Končno se je sklenilo sodišču razširiti pravico znižanja kazni pri zločinih, ki jih zakon hoče kaznovati od 10 do 20 let, do enega leta. Ker pa je zagrožena kazen od 5 do 10 let, sme sodišče kazen znižati mladotleniku do 3 mesecev. Po tem slednjem potu pridejo tudi težji slučaji do možnosti, da se kazen sploh ali pa vsaj pogojno izpregleda.

Za mir!

Želja in hrepenenje po miru postajata v naši državi od dne do dne intenzivnejša in ekstenzivnejša, globlja in razsežnejša. Vprašaj kmeti, vprašaj industrijalnega delavca, vprašaj težakca, vprašaj obrtnika, vprašaj inženirja, in vprašaj slednjega največje rove v sedanji stiski: proletarijat nabraževanec — vsi ti odgovarjajo: da bi le bilo skoro konec, da bi le prišlo ekoro do miru, zadovoljivega in častnega za vse strani, miru, ki ne ostavi v nobenem narodu nikake trpkosti, miru, po katerem se ne bo čutil noben narod zapostavljenega, ponižanega, oškodovanega v svoji nacionalni suvereniteti, v svojem narodnem ponosu, miru, ki ne ostavi v nobenem narodu čustva in bojazni, da bi mogla priti v nevarnost njegova samosvoja ekzistenca. Ta vojna je bila pač velika šola za vse narode: ponudila jih je, koliko gorja prinaša nad vse človeštvo tisti, ki si domišlja, da bo mogel druge podjarmiti, spraviti pod svoje gospodstvo, ali celo uničiti!

Stevalo tistih, ki še stoje ob strani zakrknemih src, s stisnjeno in grozečo pestjo in z blaznimi frazami na jeziku, se kreči vedno bolj! Da bi le bilo skoro konec govore sedaj — in sicer vedno glasneje in višarnejše — tudi med tistimi, ki so bili še nedavno temu največji vojni entuzijasti. Je pač tako, da skupna beda, skupno gorje in skupno trpljenje združujejo ljudi v eno misel, eno željo, eno hrepenenje: po povrnitvi miru in njega blagoslovov. Želja po miru je tako splošna in se pojavlja s tako odločnostjo, da so smatra da-

(Dlje.)

nes tistega, ki se jej še upira, ali za blazneža, ali perversneža, ali — zločinca. — Želja po miru se pojavlja pri nas tako odločno in učinkujoče, da se nje vtis ne morejo odtegniti tudi državni činitelji, da si ne upajo več ovirati nje svobodnejega izražanja.

Glasila javnega mnenja morejo danes svobodneje govoriti ne le o miru, ampak tudi o tistih, ki ga — še nečajo, ki se ustajajo gluhi in zakrknjeni za glasove trpečega človeštva. Tu pa tam po provinci je kak cenzor še — da rabimo najbržejo besedo — tako tesnosrčen in znosni s svojo ideologijo tam zadaj nekje v preddemokratičnih dobah, da ne more razumeti, kako naj bi imelo tudi ljudstvo besedo pri odločanju o vojni in miru, in ki prisloja javnosti, ljudstvu, narodom, le dolžnost: molčite, poslušajte, pokorite se, kajti, kar je prav in koristno, obdržite že tam gori, tudi če gre za vašo kožo, vašo kri, vaš obstanek! Ali, tam gori v prestolnici države, na cesarskem Dunaju, je v zadnje čase — kakor vidimo po listih — že dovoljena odkriteja beseda na vse strani — tudi na tiste, ki so bile do tedaj še nedotakljive, sakrosakne — tako, da si se zagrešalo na najvišjih interesih države, če si izgovorijo besedo proti njim — ne proti tem interesom, ampak proti onim drugim!

Par zgledov. Dunajska „Zeit“ je pričela v svoji torčovi številki uvodnik, v katerem govori s trpko besedo o nastopu tistega nemškega generala na konferenci v Brestu Litovskem proti sporazumnemu miru in za nasilen mir. Z vsa odločnostjo piše rezko očitaje na naslov tistega generala, ker je takorekoč s pestjo udaril po mizi, češ: vi Rusi ste poraženi, mi smo zmagovalci — nimate torej pravice, da bi se vmešavali v stvari ozemelj, ki smo jih mi okupirali! „Zeit“ piše doslovno: „Ravno v Brestu Litovskem, kjer so se sešli, da sklenejo vzorec miru, — mir, ki naj ne ostavi nikakega poniženja, nikake grenkobe, ki naj izbriše vsako sovražstvo med narodi — ravno tam naj bi bilo zastopnikom države, ki naj bi izgubila znaten del dosedanjega ozemlja, zabranjeno vsako vmešavanje“ v stvar, ki se tako tesno dotika njihove kože! Razumi to, kdor more!“ — „Zeit“ konstatuje nadalje, da se je v Brestu Litovskem dvignila požljivost po anekstijah — generalski uniformi! (Annexionslunger.) Očita generala Hoffmanna, da je proglasil načelo: moja moč je moja pravica! S tem pa da je napravil uslugo le sovražnemu inozemstvu, ki štak vedno kriči proti pruskemu „militarizmu“ in ga označa kot začelnika vsega zla; da žnjim opravičuje nadaljevanje vojne.

Se odkriteje, izraziteje, in brezobzirneje govori „Arbeiter-Zeitung“ v svoji torčovi številki. V nastopu generala Hoffmanna vidi dokaz, da ta „pruski militarizem“ vendar res obstoji! (Es gibt doch einen preussischen Militarismus!) V Brestu Litovskem gre za to, da narod v zasedenih krajih sam odloči o svoji usodi. Rusi zahtevajo tako. Tu pa vstaja general Hoffmann in kliče Rusom, da jim pristojno pomimo-skronna beseda — premaganec! In potem odloča: nemško vrhovno vojskovodstvo odklanja vmešavanje v urejanje stvari v zasedenih ozemljih! Gre torej za ozemlja, ki so za sedaj le zasedena, general pa jih že smatra kot anektirana! — Teoretično bi si mogli — pravi „Arb. Zig.“ dalje — misliti slučaj, da bi bila e.g. Kuhlmann in grof Czernin pripravljena priznati, da je zahtevala Rusov upravičena. Ali, kako naj bi mogla to, ko pa vrhovno vojskovodstvo odklanja in si prepoveduje vsako vmešavanje?! In pri tem si moramo zapomniti, da tu ne gre za kako militarčno pršašenje, marveč za čisto politično: kako naj se dozna volja teh narodov brez vsakega pritiska ali ne svobode. Toda pruski militarizem je nekaj več nego naprava, ki jo sicer pomenja militarizem: to je sila za-se, državna moč, vsemožnost v državi! Zato zaključuje „Arb. Zig.“: „Es gibt doch einen preussischen Militarismus!“

Prav je imela torej „Zeit“, ko je rekla, da je general Hoffmann s svojim nastopom v Brestu-Litovskem dal orožje v roke — sovražnemu inozemstvu! A po raznih izjavah nemških državnikov in posebno še našega ministra za vnanje stvari, grofa Czernina, je mogel upravičeno pričakovati ves svet, da se zastopniki Rusije in centralnih vlasti snidejo v Brestu-Litovskem, da bodo tam pakirali in ne — anektirali!!

Vse človeštvo kopni po miru na podlagi sporazuma. — Kaka sodba naj zadene tiste, ki mu hočejo zastaviti pot z voljo moči in sile?!

Razne politične vesti.

Ali aristokratičen ali demokratičen mir? Na usta generala Hoffmanna je vrhovno nemško vojskovodstvo odklonilo zahtevo Rusov, naj bi narod v okupiranih ozemljih sam, s svobodnim glasovanjem, brez vsakega političnega ali militarizma pritiska odločil, i kateri državi hoče pripadati sledje. Izjavilo pa je ob enem, da je to ljudstvo že izrazilo svojo voljo potom svojih dosedanjih zastopstev. Kurlandski deželni zbor se je res izjavil za priključenje k nemški državi. Ali, kaka korporacija je to? Kako je sestavljena? Je-li sestava tega deželnega zbora taka, da ima pravico govoriti v imenu naroda? „Arbeiter-Zei-

tung" izpodbija ta argument notri do temelja. Kurlandski deželni zbor sestoji iz samih baronov in vitevov, ki so vsi — Nemci! Je to torej plemenitaško in nemško zastopstvo. Ne more torej izražati volje ljudstva, ki ni nemško in je sestavljeno meščani, kmetje in delavci. Mir, ki naj bi se sklenil po volji teh baronov in vitevov, bi bil zgolj aristokratski mir! Slično je na Litvanem in Poljskem. Centralni vlasti ste ustanovili na Poljskem državni svet, ki je sestavljen iz samih »honoracijev« in »odličnikov«, cerkvenih knezov, slahčev. Ali tudi tu naj bi prišla do izraza volja mase ljudstva in sicer v popolni slobodi in ne pod vplivom kakih oblasti! Postanek navskrbi v Brestu-Litovskem vidi »Arb. Ztg.« v delstvu, da se z ene strani pogajajo zastopniki demokracije, z druge pa zastopniki aristokratskih naziranj. — Meni malčično: »Na Pruskem odločijo junjaki, v Avstriji fevdalci, na Ogrskem magnati, zakaj naj bi torej v Kurlandiji ne odločali baroni o usodi dežele? G. Kihlman se mora zdeli smešno, da bi se morda kurlandske knete in delavce vprašalo, kaj naj se zgodi s Kurlandijo? Baroni in vitevi so govorili in njihova beseda je za barone in viteve v Nemčiji in Avstriji odločilev kurlandskega ljudstva! — Vprašanje v Brestu-Litovskem stoji torej tako-le: ali aristokratski, ali demokratski mir? Nu, pomirja nas misel, da nastopa doba znamenitega demokracizma. Brezpogojno se priključujemo manifestu nemške socialne demokracije in kluba nemških socialno-demokratskih poslancev, izdanemu ravno, kjer zahtevajo: najhitreje zaključenje vojne, mir na podlagi nepovratne pravice narodov do samodoločbe!

Post. Dobernig pri ministrskem predsedniku. Z Dunaja poročajo nemški listi 16. t. m.: V ponedeljek je ministrski predsednik dr. pl. Seidler sprejel posl. Doberniga. Pogovor se je tičal notranjopolitičnih težav. Dobernig je opisal ministrskemu predsedniku naraščajoče ogroženje Nemcev v alpskih deželah, izzvano po neroljivi državnosti vlade napram državo raztrgavalnim stremenjem severnih in južnih Slovanov in nepopolnih popustitvah na raznih poljih njim v korist. Tudi gospodarska slika v alpskih deželah in v razmerju s slovenskimi deli države prekomerna pritopenost pri vojaških rekvizicijah da mora tudi do skrajnosti ogroziti drugače tako potrpežljivo prebivalstvo. Dosedanja neprestana posredovanja in prizadevanja nemških postancev pri centralnih mestih da niso prinesla nikakršnega zboljšanja. Na Dunaju da se prav nič ne ozirajo na brezprimerno žrtve alpskih dežel v vojni. Poslanci nemških alpskih dežel se najljubše torej v tečajnem položaju in bodo prisiljeni, da izpremenijo svoje stališče napram vladi. — Ministrski predsednik je priznal upravičenost posameznih točk, obljubil odpono, kolikor je v njegovi moči in izrazil upanje, da oziroma vojni in vroče hrepenenje po nje skorajšnjem koncu obrani združene vse državo vzdržujoče sile. Notranjopolitične tožave da se morajo premagati in to da je mogoče edino le s pomočjo edinega, strnjene parlamentarnega zastopstva Nemcev.

Kako postopajo na Ogrskem s Hrvati in Srbi! Iz Novoga Sada javljajo, da so tam vse zabave in predstave prepovedane, ako jih prirejajo Hrvati in Srbi — brez ozira na to, da so prireditve namenjene v dobrodelne svrhe. Srbi in Hrvati so nedavno uveljavili: akcijo na korist bosensko-hercegovaških sirotam, da bi jih pomestili po bogati Bački in Banatu. Madjarske oblasti pa so nastopile proti tej človekoljubni nakani. Niso mogle sicer direktno zabraniti, da ne bi bosensko-hercegovaške sirote, ki ginevajo od gladi, dohajale na Madjarsko in da bi jih ne sprejemali v redoljubne hiše banatskih in bačanskih Srbov. Zato pa hočejo madjarske oblasti škodovati tej akciji s tem, da preprečujejo javne hrvaške ali srbske prireditve na korist rešene akcije. Tudi tako plemenitih namenov nasprotujejo ti viteški — potomci — Atile! Kakor vidimo, sta svobodoljubje in humanost na Madjarskem na enaki — nižni! Pa se še široko-ustno sklicujejo na svojo kulturo, ki naj bi asimilirala druge narodnosti! Kakor da bi mogel kdo dajati drugim, česar sam — nim! Pa pride že dan obračuna. Božji mlini meljejo sicer — posebno če se koleša vrte okolo osi dualizma — počasi, ali sigurno tudi za Madjare. Poraja se zora novih dni, ko bodo lile človečanstva močnejše, nego nasilje, ki korenini v mraku dobi srednjeveštvo. Pod soncem demokracizma, svobode in enakosti se stopi in izgine filcija, tista kulturna navlača, in potem bo konec vsemu nasilstvu. Tudi pest madjarske oligarhije in fevdalstva bo morala odnehati pred močjo idej, ki nastopajo svoje gospodstvo v vsem civiliziranem svetu.

Razglas.

Nanašaje se na razglas o upokojenju V z dne 2. januarja 1918 daje se na občno znanje, da se bo vršilo pregledovanje vseh črnovojnih obvezancev gori imenovanega letnika v mestni telovadnici via della Valle 3 naslednje dneve ob 8 dopoldne in sicer:

- 23. januarja 1918 pristojni v Trst, štev. legitimacijskega lista 1—300,
- 24. januarja 1918 pristojni v Trst, štev. legitimacijskega lista 301—600,
- 25. januarja 1918 pristojni v Trst, štev. legitimacijskega lista 601—900,
- 26. januarja 1918 pristojni v Trst, štev. 901 in višje,
- 27. januarja 1918 tujci, štev. legitimacijskega lista 1—200,
- 28. januarja 1918 tujci, štev. legitimacijskega lista 201 in višja.

Pozivnice se ne bodo razposiljale; črnovojniški obvezanci morajo torej točno priti k pregledovanju v gori imenovanih dnevih brez posebnega poziva.

K temu uradnemu poslovanju morajo domačini in tujci pri prijavi prejeti črnovojniški pregledni listek s seboj prinesiti. Kdor izostane brez zadostnega opravičenja, ga bo kaznovalo c. kr. vojaško sodišče po § 4 zakona z dne 28. junija 1890, drž. zak. št. 137 z zaporom od 1 meseca do 2 let.

C. kr. namestništveni svetnik:
Dr. Fabrizi s. r.

Aprovizacijske stvari.

Govedina za neimovite sloje.

Jutri, v nedeljo, 20. t. m., se bo prodajala govedina za neimovite sloje (rdeče prečnata izkaznica) proti preščenjuju št. 6 izkaznice za meso in maslobo in od daj izkaznic št. 20, serije a, b, c, d, e, in št. 21 serije a, b. Na vsako izkaznico se dobi 1/2 kg mesa. Prodaja se prične ob 7 zjutraj v naslednjih mesnicah:

Simigaglia, Barkovlje 41, Bin, Rojan 9, Punter, Greta d. sopra, Caffin, ul. Borovčič 18, Pellis, ul. Cecilia de Rittmeyer 9, Paronito, P. Cavana 6, Concilia, ul. B. Cellini 1, Taverna, P. Ponerosso 4, Borgnoli, ul. Lazzerotto vecchio 52, Pasqualini, ul. Massimiliana 8, Vosak, ul. Ceriali 6, Bruna, ul. Becherie 1, Polacco, ul. S. Giacomo 4 (Ribotto), Levi, ul. Becherie 6, Fabbro, ul. Maria Teresa 43, Zadnik, P. S. Giovanni 6, Marsé, ul. Farneto 7, Zafuta, ul. Farneto 38, Godigna, ul. Farneto 744, Mornig, ul. Acquedotto 17, Pangoni, ul. Giulia 18, Penso, ul. Giulia 7, Ottonischer, ul. Molingrande 11, Zwetan, S. Giovanni 508 (Vrdela), Zadnik, P. G. Vico 7, Perriati, ul. Barriera vecchia 4, Vezio, ul. Barriera vecchia 15, Cossich, ul. Ugo Foscolo 2, Jenco, ul. Istituto 4, Ferluga, ul. Media 46, Tapazzin, ul. Settefontane 24, Jenco, ul. Rigutti 5, Delavsky zadruga, ul. Settefontane, Pouschle, ul. del Rivo 38, Cau, ul. S. Marco 34, Rocco, ul. S. Marco 2, Culot, ul. Giuliani 23, Comisso, ul. dell'Istria 51, Collobig, Škedenj 231, Godina, Škedenj 138.

CENE:

Prednji del z doklado K 3'36 kg,
zadnji del z doklado K 4'— kg.

Urad za izdajo sladkornih izkaznic.

Urad za izdajo sladkornih izkaznic, ki je bil doslej v ul. Commerciali št. 2, se je premestil v prvo nadstropje magistratne palače na cesarja Frana Josipa I. trgu, soba 25.

Prodaja kuriva.

Sv. Vid: št. 171—290 (obrobna št. 6) dne 19. I. in št. 291—411 (obrobna št. 6) dne 21. I. pri Salo, ul. Fontanone 30, (cena 84 vin. kg). — Staro mesto: št. 2756—2835 (obrobna št. 5) dne 19. I. pri Turcovich, ul. della Mura 12, (cena 84 vin. kg). — Stara mitnica: št. 184—383 (obrobna št. 6) dne 19. I. in št. 384—583 (obrobna št. 6) dne 21. I. pri Cociancich, ul. A. Caccia 17, (cena 84 vin. kg).

Koks, 10 kg na izkaznico.

Staro mesto: št. 2835—2870 (obrobna št. 5) in št. 1—165 (obrobna št. 6) dne 19. I. pri Vodarich, ul. Cavazzini 3, št. 166—365 (obrobna št. 6) dne 19. I. pri Antonutti, ul. Corte 4, št. 366—565 (obrobna št. 6) dne 19. I. pri Poropat, ul. Capitelli 14, (cena 23 vin. kg). — Novo mesto: št. 1506—1805 (obrobna št. 5) dne 19. I. pri Cucovich, ul. S. Anastasio 9, (cena 23 vin. kg). — Stara mitnica: št. 584—783 (obrobna št. 6) dne 19. I. pri Braicovich, ul. Madonna 24, (cena 23 vin. kg). — Sv. Jakob: št. 3414—3613 (obrobna št. 5) dne 19. I. pri Prelz, ul. Tesa 5, (cena 23 vin. kg). — Sv. M. M. spodnja: št. 291—484 (obrobna št. 4) dne 19. I. pri Gul, ul. Poniziano 5, (cena 23 vin. kg).

Premog (fosile), 20 kg na izkaznico.

Sv. Vid: št. 855—880 (obrobna št. 14) in št. 1—33 (obrobna št. 15) dne 19. I. pri Brunello, ul. Punta del Forno 1, (cena 1 K 44 vin. za 10 kg), št. 34—123 (obrobna št. 15) dne 19. I. pri Brunello, ul. Fontanone 18, (cena 1 K 44 vin. za 10 kg). — Stara mitnica: št. 966—990 (obrobna št. 17) dne 19. I. pri Galopin, ul. Settefontane 16, (cena 1 K 44 vin. za 10 kg), št. 991—1115 (obrobna št. 17) dne 19. I. pri Ribarich, ul. Media 8, (cena 1 K 44 vin. za 10 kg). — Nova mitnica: št. 1—179 (obrobna št. 20) dne 19. I. pri Ambrosich, ul. Toro 14, (cena 1 K 44 vin. za 10 kg). — Sv. Jakob: št. 211—406 (obrobna št. 16) dne 19. I. pri Babuder, ul. Giuliani 21, št. 407—528 (obrobna št. 16) dne 19. I. pri Poropat, ul. Rivo 10, (cena 1 K 44 vin. za 10 kg). — Rocol: št. 321—348 (obrobna št. 12) dne 19. I. pri Sarkovich, ul. Settefontane 52 in št. 1—122 (obrobna št. 13) (cena 1 K 44 vin. za 10 kg).

Drva za kurjavo, 20 kg na izkaznico.

Staro mesto: št. 1—131 (obrobna št. 18) dne 19. I. pri Bertok, ul. Artisti 4, (cena 31 vin. kg). — Sv. M. M. spodnja: št. 47—135 (obrobna št. 5) dne 19. I. pri Gul, ul. Poniziano 5, (cena 31 vin. kg).

Domače vesti.

Jugoslovanski klub ima v ponedeljek, 21. januarja, ob 5 popoldne važno klubovo sejo, v kateri se bodo sicer debatirale za planarno sejo prihodnjega dne, Ker bo dne 22. januarja začetkom seje glasovanje o tem, ali se odpravi debata o dogodkih v Brest-Litovskem ali ne, je navzočnost vseh poslancev Jugoslovanskega kluba že v ponedeljek nujno potrebna. — Jugoslovanski klub: Načelnik.

Odlikovanja. Odlikovani so bili: z redom železne krone kanonik Ivan Slavec

v Trstu, z viteškim križcem Fran Josipovega reda dekan v Cerknem Ivan Kunšič, z vojnim križcem za civilne zasluge II. raz. župnik na Volovskem Matija Simon Defar, kanonik v Pulj Ferdinand Jirby, prošt v Pazinu Anton Kalac, župnik v Barhani Dominik Pindulić, dekan v Kanjanu Nikolaj Sutić, dekan na Opčani Andrej Zink; z vojnim križcem za civilne zasluge III. raz. župnik v Hrušici Mihael Hušo, župnik na Kontovelju Anton Košar, župnik v Dornbengu Fran Lavrenčič, župnik na Prosceku Aleksander Martelanc.

C. kr. namestništvu! Namestništveni urad so se z novim letom vrnili v Trst, tako da nima c. kr. namestništvo sedaj prav nobenega izgovora več, da nima na razpologo deželnih jezikov zmožnih uradnikov in da zato pošilja časopisju izključno — nemške dopise, kar je v ostalem v križcem protislovju z zakonito zajamčeno jezikovno enakopravnostjo. C. kr. namestništvo na nam slej ko prej dopisuje izključno nemške dopise. Mislimo, da je ravno c. kr. namestništvo tisti urad, ki bi moral vsem ostalim prednjačiti v izpolnjevanju zakonov, in zato izjavljamo, da nam je čisto dovolj dosedanje tlake in da je ne bomo delali več!

Tonaj za deklaracijo. Dne 10. prosinca 1918. zbrano občinsko starešinstvo v Tonaju je soglasno sklenilo le-to izjavo: Občinsko starešinstvo navdušeno pozdravlja eminentno zgodovinsko delo Jugoslovanskega kluba za osvoboditev našega od vekov zatiranega naroda, pridružuje se majniški deklaraciji v vsem obsegu. Zasijaj skoro, priidi dan vstajenja, ki je nam gledal proroški duh velikega dra. Kreka, za katerega spomenik istočasno volimo iz občinske blagajne znesek 200 K, in najpogostejše obojamo dra. Šusteršiča, Jalkiča in vse one, ki slepo trošijo v njih rogi!

Za majniško deklaracijo v Trstu. Vse Slovence in druge Slovanke, ki niso se podpisale pol za majniško deklaracijo, a bi to hoteli storiti, so vabljene, da pridejo v nedeljo v »Narodni dom« v slov. čitalnico. Od 9 ure zjutraj dalje bodo tam razložene podpisne pole. Podpisovalo se bo lahko ves dan do 7. ure zvečer. Ob enem so naprosene vse čimprej nabiralko podpisov, da izrečene jim pole prinesejo čim prej.

Sirtina kasa. Predčerašnjim je umrl tu po hudi bolezni — na vnetju možganov — g. Ivan Maligol, sprevodnik državne železnice, v cvetoči moči dobi. Smrt tega moža je globoko ožaloštila vse naše slovenske železničarje, izgnali so v njem vrliga zvestega tovariša in ljubeznivega prijatelja, železnica izvrstnega uslužbenca, a narod značajnega in za narodo stvar navdušenega sina. Pokojni Maligol je bil zaveden Slovenec, odkrit značaj, da ni nikjer — kjerkoli je služil — strlival svojega slovenskega rojstva in mišljenja. Vedno in povsod je skušal koristiti naši stvari iz besede in de jure. Kak udelec pa je njegova smrt šele za njegovo roditelno! Sedmero sirot je izgubilo hramitelj! Naporna služba, težave vojne, skrb za prehrano toliko družine — vse to je zrušilo tudi zdravje ubogega Maligola! Do teh sirot se obrača globoko sočutje vseh železničarjev, ki pa se — o tem smo uverjeni — pokaže tudi v dejanju usmiljenja. Kar je v njih moči, store gotovo, da vsaj za hip ublažijo grozni položaj tako kruto zadete družine, ki jej tudi mi izskramo iskreno sožalje.

Redna odbora seja podružnice Z. J. Ž. Trst I. se bo vršila danes, v soboto, ob 7 in pol zvečer v društvenih prostorih v ulici Carlo Rinaldi št. 10. — Naj se je zanesljivo udeležijo vsi odborniki, zaupniki in blaginjariji.

Cene demantiranege spirita. C. kr. namestništveni svetnik razglaja: Temeljem min. odredbe dne 30. 11. 1917, drž. zak. št. 467, se določuje na ukaz c. kr. namestništva v Trstu najvišja cena 90% demantiranege spirita za Trst in okolico na 2 K za liter v prodaji na drobno. Za blago, ki ima nad 90%, se cena za prodajanje na drobno določuje na ta način, da se prodajna cena, ki je določena za 90% blago, v prodaji na drobno, razdeli z 90 in se pomnoži z 100, ostali odstotki alkohola, ki se nahajajo v blagu najvišje vrednosti. Vrednost blaga ni vsteta v to ceno. Trgovci so obvezani prodajati spirit v zaprtih posodah. Prodajalci morajo v svojih obratih nabiti določila navedene min. navedbe, kakor tudi najvišje cene, določene za demantirani spirit v prodaji na drobno. Prestopniki kaznujejo politično oblastvo I. instanc z globo do 2000.— K. ali z zaporom do 6 mesecev. — Dr. Fabrizi s. r.

Sladkor in trgovci-jestvinarji. Preleti smo iz krogov jestvinarjev: Klub vsem prostovoljnim protestom se je odmeril sladkor skoraj od prvotnega 1 1/2 na 3/4 kg za osebo. Že prvotni odnerek ni zadostoval, kaj pa naj se počne s 3/4 kg? Zadnje čase pa sploh sladkorja primanjkuje, tako da ga niti iz izkaznico ni bilo mogoče dobiti. Seveda je to prilično takoj porabil tujcaj — »Lavoratore«, da je začel svojo navadno gonjo proti jestvinarjem. Dolži nas, da smo mi krivi pomanjkanja sladkorja, da ga skrivamo, da ga prodajamo po 10 do 12 K. Ker pa bi že iz principa hoteli ti gospodje biti vedno in povsod le sami gospodarji, se tudi takrat z vso silo trudijo, da bi se vzela nam prodaja sladkorja in izročila edino le njim ter aprovizacijskim prodajalcem. Nočem sedaj tu zagovarjati posameznih trgovcev, ampak splošno se mora priznati, da smo, kar se tiče izkoriščanja vojne položaja, to vojno že prespali. Veliko naših je v vojni, ostali pa se badijo s svojo mizerno kramarjo, ako pa se položaj ne izboljša, bodo morali tudi ti svoje prodajalne zapreke. Kakor povsod, so gotovo tudi tukaj posamezni slučajni grešniki, ne sme se pa ra-

di tega udarjati po celi široki. Recimo, da bi kakšen poštni ali finančni uradnik zakrivil pomanjkanje; ali bi se radi tega moralo reči, da so vsi poštni ali finančni uradniki pomanjkanje. Po mnenju »Lavoratore« so edino njihove kooperativne tiste, ki so rešile Trst. Poleg nje ne bi smel sploh nihče obstajati, kar pa seveda v praksi ne more in ne sme biti. Da pa bo ljudstvo vedelo pravi vzrok pomanjkanja sladkorja, bodi pojasnjeno, da je aprovizacijska komisija zasajala v zalogah kooperativ celih 15 vagonov sladkorja; torej ni čuda, da sladkorja na trgu ni bilo. Od teh celih 15 vagonov se je takoj poslalo v Istro 11, in 4 vagone so morali prodati svojim članom, ker po njihovih pravilih ne smejo prodajati drugim. Seveda niso nič o tem poročali, ampak se celo hvalijo, da dobivajo vsi njihovi člani svoj odnerek sladkorja, seveda potem ko so ga morali prodati, in ker se ga ni drugje dobilo. Bog ne daj da bi se zgodil kak enak slučaj kakemu našemu tovarišu (seveda ne taka množina)! Ali bi bilo kričanja, pisanja, kazni in zapora! Vzrok pomanjkanja sladkorja je torej jasen. Moramo pa tudi odločno protestirati proti trditvi, da smo mi navijalci cen sladkorja. Vprašali boste, odkod pa sladkor po 10 do 12 kron? Odgovor je lahek. Ves tisti, ki se nabavlja na ponarejene in ukradene izkaznice. To pa ni naša krivda, ampak omih, ki so poklicani, da pazijo na to. Nekateri izkaznice so tako dobro ponarejene, da jih niti sam tiskar, kjer se tiskajo, ni mogel takoj spoznati. Kako pa bi se moglo zahtevati, da bi mi vsako izkaznico pol ure preiskavali, je li dobra ali ne. In naj bi ženske ravno toliko časa čakale na izid tega preiskovanja, preden kupi recimo 1/2 kg sladkorja. To je seveda v praksi popolnoma izključeno. Kakor se je že večkrat govorilo, bi bil vendar enkrat čas, da se uredi prodaja sladkorja na način, da bo v prvi vrsti ljudstvo dobilo, kar mu gre, drugo, da se prepreči izkoriščanje cen, tretje pa, da prenehajo večne »file« ter da se pride do prave kontrole in konča vedno hujšanje nasproti naši široki. Prodaja sladkorja naj se rajonira. Vsak odjemalac se zapoše tam, kjer mu najbolj ugaia, in tam dobi vsak mesec svoj odnerek, pa naj pride prvega ali zadnjega dne meseca. Aprovizacijska komisija bi vršila tako prav lahko svojo kontrolo, in s tem bi se zadovoljile vse stranke, še najbolj pa mi sami, ki nas čimjijo le tisti, ki bi najraje hoteli, da bi izgnali popolnoma in bi tako seveda oni sami prav udobno gospodarili sami po svoje. — V. P.

Podpora mestnemu učiteljstvu. Mestni magistrat naznanja, da je vladni komisur ukrenil, da v ponedeljek, 21. t. m., občina antipatno izplača na račun od države dovoljene podpore eno mesečno plačo, zaokroženo navzgor na desetine, vsemu učiteljstvu občinskih ljudskih in meščanskih šolah ter gluhonemnih, ter enomesečno pokojnino, oziroma vzgojevalnino vsem upokojenim učiteljem, ter vdovam in sirotam, spadajočim v kategorijo zgoraj imenovanih šol. Podpora se izplača na plačilno polo vsemu aktivno službojočemu učiteljstvu, vsemu učiteljstvu, ki ne služuje aktivno, torej tudi upokojencem, vdovam in sirotam, pa proti nekolkovani pobotnici. Take pobotnice so na razpologo pri mesecnem računskem oddelku, tako da ni treba drugega, kot da pridejo upravičenci v ta urad in podpisajo pobotnico.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstu ima svojo odborovo sejo v nedeljo, 20. t. m., ob 9 in pol zjutraj v slovenski šoli na Acquedotto. Prosim, pridite vsi! — Predsednik.

Vlaški pogreb. Na pomolu Sanità je 17. t. m. inonar 4. raz., Jakob Crisanaz, pripadajoč 11 marškompaniji c. in kr. 3. romarskega bataljona, roj. leta 1890, v Grizjanju v Istri, po nesreči umrl. Pogreb se bo vršil danes, 19. t. m., iz c. kr. garnizijske bolnišnice št. 9 na vojaško pokopališče. — V tukajšnji garnizijski bolnišnici je 18. t. m. umrl pešec 54. peš. polka, Alojz Hausner, rojen leta 1897, v Kopru. Pogreb se bo vršil 20. t. m. iz garnizijske bolnišnice na tukajšnje vojaško pokopališče.

DAROV!

Namesto venca na grob svojemu pok. obetu gospodu Valentinu Stelici iz Sežane, so darovali ženski podružnici CM v Sežani pokojnikova hči in sinovi 70 kron.

Namesto venca na grob pokojnega sina Danila Čoku, darujejo starši ljubljanski podružnici CM 5 K, za Krellov spomenik 5 K in za vdove in sirote padlih junakov 10 K. Zadnja dva darova hrani uprava.

Ceško Bradjevička Restavracija (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galati (zraven glavne pošte). Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI.

Radi sedvice se prodaja takoj mlekarna zrava s vojašnice v Rojano. Dober zaslužek. Vje Montersino 11. 1749

Kje se služilnja za domača dela. Ulica Barriera 3. I. a. v. 5. 1751

Turška J. ŠTOKA, Trst, ulica Molino piccolo 19 sprejme takoj samostojno uradno uradnika za književodstvo in korespondenco. Zahreva se perfektno znanje nemškega jezika. 1752

Učiteljska nauči govoriti nemško in italijansko v treh mesecih. Barriera vecchia št. 7. I. 1770

Žalje vsake vrste kupnje Babit Fran Molino grande 20 1.33

Urar sprejema vsakovrstne poplave ur. Ulica Manzoni št. 17. vr. 2. 1714

Naznanjam ceni meščanom in okoličanom, da sem odprl danes, v soboto, dobroznan lokal »Pojdimo k Francu« v ulici Geppa št. 18. Priporočam se za obilen obisk. S odličnim spoštovanjem Josip Furjan.

Naznanilo.

Podpisani naznanjam ceni občinstvu, da imam na prodaj večjo množino rdečega vina po K 4.80.

I. WEIS

gostilničar južno-železniške postaje.

Žaga na prodaj.

Tik kolodvora v Novem mestu je žaga z motorjem na bencin, obstoječa iz dveh gatrev in okrožne žage ter vsem potrebnim orodjem kakor tudi vozov, zanke itd. zaradi domačih razmer takoj

prostovoljno na prodaj.

K novi žagi spadajo lepa gospodarjeva stanovanja, zidan konjski hlev z vodovodom, šupa za vozove ter šupa za sušenje parketov, nadalje vse potrebne ceste okoli žage in velika skladišča, njiva in vrt s sadnim drevjem. Vse to leži skupno in je vse ograjeno. Vpraša ali pogleda se pri Ivanu Kunste, lesna trgovina v Novem mestu.

Tvrška HENKEL, Dunaj IX. Alsterstrasse 46 KUPUJE SVILO

Pošljite na gori imenovani naslov, odrezke svile, svilene niti, svilnate strene, ovčje in bombažne odrezke, raztrgane svilate in volnene obleke, raztrgane nogavice in pletenice. Plačam takoj po prejemu blaga po pošt-nohranilni blagajni

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio 5

(Lastno poslojje)

Kapital in rezerva K 13,200.000.—

FILIJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7-9,

Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opalja

Splo, Sionik, Zadar,

VLOGE NA KNJIZICE

3 1/2 %

od dneva vloge do dneva vplačila. Identni davek

plačuje banka svojega. Obznanje vlog na

tekočem in žiroračunu po dogovoru. Akreditiv

čeki in nakaznice na vsa tuja inozemstva tržišča

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje

rente, obligacije, zastavna pisma, prioritetna

delnice, srečke, valute deriva, promese itd. Daje

PREDUJME na vrednostne papirje in blago

ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSIT

PROMESE. — Prodaja srečk raznoznane

reze. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti

kurzi izgubi, revizija hranjenja srečk 1 t. d.

brezplačno. Stavbni kredit, remours krediti.

Borzna naročila. — Inka.

MENJALNICA. — ESKOMPT MENIO.

Telefoni: 1408, 1758 in 2676

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Brojavi: JADRANSKA.

Prodajo se

v Jablanici št. 1 pri Trnovo-Bistrici

trije enonadstropni graščinski hlevi

prilapravi za prežidavo v sanovanju obsežni

1600m² z dvoriščem in zelenjavnim vrtom